

Stichting Initiatiefgroep Anak-Anak Waai

Stichting I.A.A.W. draagt bij aan de ontwikkeling van het dorp Waai en aan de zelfredzaamheid van de Waainezen door kleinschalige projecten te financieren.

FEBRUARI/MAART 2020: SITUATIE OP DE VLUCHTELINGENLOKATIES IN WAAI/MOLUKKEN/INDONESIE NA AARDBEVING VAN 26 SEPTEMBER 2019

Op de vluchtelingenlocaties in de bergen is water als één van de eerste levensbehoeften heel moeilijk te krijgen. Het is Tim Waai gelukt om met een door hen geïnstalleerde elektrische machine water uit een rivier naar een hoger niveau op te pompen.

Zoals hier op de foto nabij locatie Hani Belakang. Volwassenen en kinderen hoeven geen lange afstanden meer af te leggen, in afdalen en klimmen met hun emmers, jerrycans om water te halen. De installatie is mogelijk gemaakt door IAAW.

© IAAW foto Tim Waai 27/2/2020

Februari/maart 2020

De lokale economie van Waai is door de aardbeving verslechterd. Dit blijkt uit het feit dat de geldomloopsnelheid en inkomens zijn gedaald. Door de uitbraak van het coronavirus zal de economische situatie nog verder achteruitgaan.

De grote vissersboten zijn niet langer actief en vis moet van buiten Waai gekocht worden. Ingeval er toch nog wat gevangen wordt dan wordt die door de papalele* handelaren op de markt in Ambonstad verkocht uit noodzaak om in de dagelijkse behoeften van hun gezinnen te voorzien.

* papalele is een traditionele kleine handelsactiviteit in de informele sector (zoals o.a. verkoop van groenten/fruit, vis, zelf bereide etenswaren op straat of op de markt. Van oudsher door de vrouwen)

Vorig jaar heeft het dorpsbestuur hulp verleend aan de papalele sector door het verstrekken van gelden uit het dorpsfonds (Anggaran Dana Desa). Alhoewel het bedrag beperkt is vormt dit toch een goede stimulans voor deze sector. Hiermee kunnen kleine handelaren over eigen middelen beschikken om een bedrijf te starten, zonder gebruik te hoeven maken van spaar- en leenservices van banken waaraan hoge kosten (hoge rente) en zakelijke risico's aan verbonden zijn. Het dorpsbestuur heeft de fondsen beschikbaar gesteld na beraad en goedkeuring van de algemene dorpsvergadering.

Om te overleven in de vluchtelingenkampen moeten zowel oud en jong allerlei manieren en inspanningen bedenken om inkomens te genereren en zo het hoofd boven water te houden.

©IAAW foto Stany Bakarbesy/Mery Tuasela 18/3/2020

Dit is de woonsituatie in een tentenkamp met zeer beperkte of geen hulpvoorzieningen.

©IAAW foto Stany Bakarbessy/Mery Tuasela 18/3/2020

Verbetering tijdelijke noodonderkomens

©IAAW foto Stany Bakarbessy/Mery Tuasela 18/3/2020

De noodwoningen op de vluchtelingenlocaties zijn over het algemeen verbeterd. Veel tenten zijn met steun van hulpverlenende individuen/organisaties vervangen door eenvoudige huizen met een dak van gedroogde sagopalmlbladeren en muren van triplex of nieuwe tentzeildoeken.

De vraag is, hoe kunnen de mensen deze zeer moeilijke omstandigheden overleven? Ook al zijn noodonderkomens verbeterd, de economische behoeften zijn groter geworden.

Momenteel verblijven er overdag ongeveer 50 gezinnen in het dorp. En s 'avonds gaan ze terug naar de tentenkampen.

Degenen wier huizen matig en ernstig vernietigd zijn, kunnen niet terug omdat hun woningen nog onbewoonbaar zijn. En zij wier huizen licht beschadigd zijn durven niet terug uit angst/ trauma. Er vinden namelijk nog af en toe lichte aardschokken plaats.

Hoopvol is dat in April de overheid de vergoedingen voor vervanging en renovatie van beschadigde woningen gaat uitkeren.

De afgelopen 6 maanden is er in Waai een grote verandering geweest, met name op het gebied van de handel. De Waaineze bevolking bestaat uit vissers, boeren en ondernemers ... van zowel grote als kleine bedrijven.

Waainezen staan nogal bekend om hun bedrijfsactiviteiten. Dit is gebleken uit de tijd na terugkeer van de evacuatie tijdens de burgeroorlog op Ambon in 2000. De Waaineze gemeenschap herstelde toen van een economische dieptepunt en kon weer groeien dankzij diverse ondernemingen. Zelfs nu, na getroffen te zijn door natuurrampen, is er enthousiasme in de gemeenschap voor het bedrijfsleven, een bewijs van grote veerkracht en ondernemingsgeest. Echter met de uitbraak van het coronavirus is men voorzichtig en worden er geen risicovolle activiteiten gestart.

Handelsactiviteiten in het dorp en op de vluchtelingenlocaties

©IAAW foto Stany Bakarbossy/Mery Tuasela 18/3/2020

Markt in het dorp

© IAAW foto Stany Bakarbessy/Mery Tuasela 18/3/2020

Voedselvoorziening

Op de vluchtelingenlocaties is voedselhelp nog hard nodig met name rijst, kokosolie en suiker. Daarnaast is er grote behoefte aan voedzame voedsel (om de voedingsstoffen) met name verse groenten, vis en vlees.

Als er voedselhelp is dan is die van een donateur voor een beperkte groep mensen.

Mensen hebben geen andere keuze dan geduld op te brengen en proberen het vol te houden totdat de omstandigheden weer normaal zijn en men kan gaan werken.

Rijst

In Februari werd door de Bulog (Overheidsbureau voor de Logistiek) aan de bewoners rijst uitgedeeld. Dit bureau is verantwoordelijk voor de distributie en bevoorrading van voedsel. Het komt in actie daar waar ernstige voedseltekorten zich voordoen.

Van overheidswege krijgen alle dorpen in Indonesië 1 keer in de 3 tot 6 maanden rijst bestemd voor *orang miskin*, de armste gezinnen. In deze periode van natuurrampen, is men van deze regeling afgeweken. Het dorpsbestuur kon aan alle gezinnen 3 kg rijst uitdelen.

© IAAW foto Tim Waai 27/2/2020

Sagomeel

Traditionele sagomeelproductie is door een groep Waainezen gestart. De produktie is weer opgepakt om te voorzien in het voedseltekort dat is ontstaan na het wegvallen van noodhulp.

Sagomeel wordt gewonnen uit de sagopalm en is een basisvoedsel (zetmeelproduct) in de Molukken. Van het meel wordt sagopap (papeda) gemaakt.

© IAAW foto Willy Takarya 27/2/2020

Landbouw

Land- en tuinbouwgronden in Waai kunnen weer bewerkt worden. Het dorp is gezegend met een zeer vruchtbare bodem waardoor allerlei soorten kort- als langjarige gewassen verbouwd kunnen worden. Er is begonnen met het planten van kortjarige gewassen zoals knollen en groenten en langjarige gewassen zoals kruidnagel, nootmuskaat en cacao.

Van overheidswege krijgt de sector steun in de vorm van jonge nootmuskaat-, kruidnagelboompjes en groentezaden.

Verse vruchten zijn nu in overvloed omdat het op dit moment fruitseizoen is. Gandaria, langsat, mangoestan en rambutan. Vruchten voor eigen consumptie of die op de markt verkocht kunnen worden.

Visserij

De visserijsector in Waai is nog niet zo stabiel als voorheen. Angst overheerst bij de vissers op de grote boten om uit te varen. De kleinere traditionele vissersbootjes daarentegen gaan wel de zee op.

Gelukkig krijgt de sector aandacht en ondersteuning van de centrale en lokale overheid in de vorm van training en materiele hulp zoals netten en buitenboordmotoren.

Drinkwatervoorziening

Lege waterreservoirs die niet meer worden (aan)gevuld na stopzetting van noodhulp.

©IAAW foto Stany Bakarbassy/Mery Tuasela 18/3/2020

Hoe komt men aan water in de bergen? Normaliter heeft men beneden in het dorp geen te kort aan water. Verschillende rivieren stromen door en langs het dorp richting zee. Water in overvloed, gezien de vele waterputten.

Maar in de bergen is het water voor de vluchtelingen heel moeilijk te krijgen. Zit je op een locatie dicht bij een rivier, heb je geluk, of op een hoogte waar je met behulp van een machine grondwater kan oppompen, heb je ook geluk. Dat water is, mits gekookt geschikt voor consumptie. Zo niet, dan koopt men flessen drinkwater.

Dan het water in de watertanks, emmers, teilen, grote vaten en tonnen, dat om de paar dagen tegen betaling door een tankwagen geleverd wordt, bruikbaar voor huishoudelijke doeleinden, behalve voor consumptie. Dan hebben we ook nog niet over de locaties die alleen vanaf een bepaalde hoogte per voettocht te bereiken is.

Een watertank en –pompmachine is door Tim Waai gekocht om het drinkwatertekort op lokatie Hani Belakang op te vangen.

© IAAW foto Tim Waai 27/2/2020

Watertank bestemd voor lokatie Hani Belakang

© IAAW foto Tim Waai 27/2/2020

Tim Waai heeft een gezamenlijke verklaring laten ondertekenen waarin staat dat de gedoneerde watertank en -pompmachine worden gebruikt ten behoeve van de vluchtelingen in de omgeving van en op lokatie Hani Belakang.

Degene die verantwoordelijk is voor het onderhoud en toezicht is grondeigenaar Bpk. Dominggus Matakupan (foto rechts).

© IAAW foto Tim Waai 27/2/2020

Watertappunt lokatie Hani Belakang

Installatie waterpompmachine lokatie Hani Belakang

© IAAW foto Tim Waai 27/2/2020

Het is Tim Waai gelukt om met een door hen geïnstalleerde elektrische machine water uit een rivier naar een hoger niveau op te pompen. Zoals hier op de foto nabij locatie Hani Belakang. Volwassenen en kinderen hoeven geen lange afstanden meer af te leggen, in afdalen en klimmen met hun emmers, jerrycans om water te halen. De installatie is mogelijk gemaakt door IAAW.

© IAAW foto Tim Waai 27/2/2020

In Januari van dit jaar heeft stichting Sama2 uit Alphen ad Rijn (Nederland) 7 watertanks in Waai geplaatst (6x1200 ltr en 1x2200 ltr).

Op de lokatie Kamarue zijn verspreid 4 watertanks gezet waarvan 1 van 2200 ltr. Op de lokatie Bakasi Atas zijn er 3 geplaatst.

Sama2 heeft aangegeven dat de watertanks een donatie is aan de kerk. De kerk is eigenaar van de watertanks. (bron: Marcel Wattimury van stichting Sama2)

Onderwijs

In het dorp zijn de schoolactiviteiten gestart. Nog slechts 1 basisschool geeft les in een noodtent in de tentenkamp.

IAAW foto Stany Bakarbesy/Mery Tuasela 24/2/2020

Onderwijs is een zeer belangrijk fundament bij de opbouw van een goed opgeleide samenleving. Daarom behoeft het de aandacht van alle lagen van de gemeenschap. Een goed opgeleide jonge generatie draagt bij aan de ontwikkeling van het dorp. PAUD (peuter en kleuter)-, basis- en middelbare scholen staan redelijk goed op de kaart voor wat betreft de kwaliteit.

Men doet er goed aan meer aandacht te besteden aan de lesuren van de kinderen en aan hoe zij meer geprikkeld kunnen worden om zichzelf verder te ontwikkelen.

Studiebeurzen zijn beschikbaar. Helaas missen vele ouders de kennis/informatie hoe dit aan te vragen voor hun kinderen.

Gezondheidszorg

Wat de gezondheidszorg betreft, die vormt nog steeds een probleem voor de Indonesische bevolking in het algemeen en in het bijzonder voor degenen in de vluchtelingenkampen in Waai. Er is weer toegang tot de reguliere gezondheidszorg. Er zijn geen hulpposten voor noodgevallen meer. De puskesmas is teruggekeerd naar haar gebouw/kantoor in het dorp en verleent goede zorg tijdens kantooruren.

Gezondheidszorg in Waai is toereikend voor degenen die die nodig hebben, maar in de gemeenschap is de sterke neiging aanwezig om voor behandeling eerder naar Waainese verpleegkundigen te gaan, die kortingen kunnen geven op de prijs van behandeling/medicatie.

NGO's van zowel binnen als van buiten Waai verstrekken hulp.

Sinds kort heeft Tim Waai en IAAW de gezondheidszorg als aandachtsgebied erbij. Dit betekent dat IAAW niet alleen de ontwikkeling op dit gebied nauwlettend volgt, maar ook nu mogelijkheden gaat zoeken om de mensen die hier in actief zijn daadwerkelijk bij te staan.

Dat IAAW in haar Tim geen verpleegkundige heeft moet geen probleem zijn; het komt in de eerste plaats neer op te streven naar goede duurzame samenwerking met het medisch personeel van de puskesmas, de poly van het dorp, en op luisteren naar hun behoeften en zorgen. En naar draagkracht inhaken op de oplossingen die zij zelf voordragen.

Gehandicapte personen

Zij voelen zich op hun gemak op de plek waar ze nu verblijven en willen nog niet terug naar het dorp.

© IAAW foto Stany Bakarbesy/Mery Tuasela 18/3/2020

Muhabet (uitvaartvereniging) Waai

Medio maart heeft IAAW aan Muhabet geld gestuurd voor hulpverlening aan nabestaanden van een overledene.

Tim Waai heeft geholpen bij de inkoop van materiaal voor het maken van uitvaartkisten. Bpk Obeth Reawaruw is degene die verantwoordelijk is voor de zorg vanuit Muhabet.

In 2004 heeft IAAW de vereniging ook financieel gesteund voor de herbegraving van omgekomen Waainese slachtoffers in de bergen tijdens de vlucht gedurende de burgeroorlog en het verblijf in de vluchtelingenkampen in Paso.

© IAAW foto Tim Waai 12/3/2020

Sociale problemen

De gemeenschap heeft te maken met ernstige sociale problemen.

Bijvoorbeeld toenemende risico op seksueel overdraagbare aandoeningen (soa) door wisselende seksuele contacten onder de jongeren, alcoholisme, gokken en baldadigheden. De jeugd is deze levenswijze zo gewend, waardoor er zich een gemakzuchtige/luie generatie heeft gevormd.

Dus zouden er voorzieningen moeten komen waar kinderen en tieners begeleid kunnen worden.

Bijvoorbeeld door een organisatie op te richten die activiteiten met kinderen/tieners onderneemt, hen helpen bij het ontwikkelen van hun interesses in bijvoorbeeld dansen, zingen en muziek maken.

Milieuactie

In het kader van hun studie hebben UKIM KKN-PPM studenten veldwerk gedaan in Waai en medewerking en ondersteuning verleend aan Tim Waai. Er werd op 3 maart een workshop georganiseerd over de aanpak van milieuvuiling.

© IAAW foto Tim Waai/15/3/2020

Bij deze gelegenheid hebben de studenten 2 afvalbakken gedoneerd aan het dorpsbestuur en Tim Waai.

© IAAW foto Tim Waai/15/3/2020

Bron IAAW: Stany Bakarbesy/Mery Tuasela/Tim Waai/Willy Takarya